

València, 1 d'octubre de 2024

Científiques del CSIC lideren un projecte de ciència ciutadana sobre alimentació, microbiota i salut de les dones a Espanya

- L'Institut d'Agroquímica i Tecnologia d'Aliments (IATA) posa en marxa, al costat d'altres centres del CSIC, universitats i centres d'investigació sanitària, el projecte Manuela per a reduir el desconeixement sobre la salut de les dones
- Estudiaran factors com la dieta i l'estil de vida i la seua relació amb la microbiota en totes les etapes de la vida, analitzant el seu impacte en la salut reproductiva i sexual

Grup de treball del projecte d'investigació Manuela, liderat per M.ª Carmen Collado, científica de l'Institut d'Agroquímica i Tecnologia d'Aliments (IATA-CSIC). L'estudi és una col·laboració entre diferents instituts del CSIC, la Universitat d'Oviedo, la UPV, i diversos instituts i fundacions d'investigació sanitària. Crèdits: CSIC.

Arranca Manuela, un projecte d'investigació basat en la ciència ciutadana per a avaluar l'impacte que l'alimentació i l'estil de vida tenen en la salut de les dones a Espanya. Comença la primera fase del projecte, una enquesta per a recaptar dades de salut. En la segona, es realitzaran anàlisi per a estudiar la microbiota, els microorganismes que

habiten en el cos. Aquestes dades permetran explorar la relació entre l'alimentació, l'estil de vida i la salut de les dones al llarg de les seues etapes vitals. El projecte, liderat per l'Institut d'Agroquímica i Tecnologia d'Aliments (IATA), del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), és una col·laboració multidisciplinària entre diferents instituts del CSIC, les universitats d'Oviedo i Politècnica de València, i diversos instituts i fundacions d'investigació sanitària.

Manuela pretén contribuir al fet que les dones puguin prendre decisions informades sobre la cura de la seua microbiota. Composta per microorganismes que habiten en diferents parts del cos, la microbiota juga un paper crucial en diferents processos vitals. La vaginal, per exemple, influeix en la fertilitat i en la prevenció d'infeccions. La intestinal, per part seua, afecta a la digestió, l'absorció de nutrients i el sistema immunològic. “Malgrat la importància de la microbiota, detectem una evident falta d'investigació en aquest camp, i en general, en tot el referent a la salut de la dona”, explica **M.ª Carmen Collado**, investigadora de l'IATA-CSIC que lidera el projecte.

Mitjançant el Projecte Manuela es recaptaran dades sobre els hàbits d'alimentació, estil de vida i estat de salut, entre altres, que serviran per a identificar la seua relació amb la microbiota. “Se sap molt poc sobre la influència que tenen en el nostre metabolisme processos tan naturals com la menstruació, la menopausa o l'embaràs. Això es tradueix en pitjors diagnòstics, falta de tractaments, i en general, en una pitjor qualitat de vida”, assegura **Sara Sánchez**, investigadora de l'Institut de Gestió de la Innovació i el Coneixement (INGENIO), centre mixt del CSIC i la Universitat Politècnica de València (UPV), participant en el projecte.

El projecte es desenvoluparà en dues parts. La primera, que arranca ara, se centra en una enquesta a nivell nacional en la qual poden participar les dones residents a Espanya des dels 16 anys d'ara en avant, per a recopilar dades sobre la seua salut, incloent-hi hàbits, percepcions i necessitats. Aquesta enquesta es realitza a través de la web del projecte: <https://manuela.csic.es>. En la segona fase, l'equip investigador realitzarà anàlisi de mostres biològics per a estudiar la microbiota, juntament amb qüestionaris més específics per a abordar l'objectiu d'aquesta iniciativa.

“Les dades obtingudes ens permetran conèixer amb major precisió quins aliments seran més recomanables durant la menstruació, o quins podrien afavorir la presència de bacteris que protegeixen d'unes certes infeccions vaginals. A més, ajudaran a desenvolupar nous tractaments per a infeccions, malalties intestinals o vaginals”, afegí l'equip de científiques.

Participació ciutadana i canvi social

A més d'avançar en la investigació científica, el Projecte Manuela busca involucrar activament a les dones en cada etapa del procés, promovent la participació ciutadana i el canvi social. L'enfocament integral del projecte té el propòsit de trencar tabús, combatre la desinformació i proporcionar dades fiables sobre com l'alimentació i l'estil de vida poden millorar la salut de les dones i servir de referència per al disseny de polítiques públiques eficients. “Convidem a totes les dones a ser part d'aquesta

iniciativa, des de la definició de prioritats d'investigació, fins a la recollida de mostres biològiques”, conclou l'equip impulsor de Manuela.

Projecte Manuela és un tribut al llegat de dones dedicades a la salut i el benestar, i representa un compromís amb un futur més equitatiu en termes de salut per a totes. Per això, porta el nom de Manuela Solís i Clares (1862-1910), la primera dona a obtenir el títol de medicina a la Universitat de València i una pionera en la defensa dels drets de la dona en l'àmbit de la salut. Manuela és una iniciativa germana del projecte [ISALA](#) a Bèlgica, la major iniciativa mundial de ciència ciutadana dedicada a la salut de la dona que estudia el microbioma femení i la seua influència en la salut i el benestar, que va ser Premi Europeu per a la Ciència Ciutadana en 2023.

Además de l'IATA i INGENIO, en el projecte participen altres centres del CSIC com l'Institut de Productes Lactis d'Astúries (IPLA) i l'Institut d'Estudis Socials Avançats (IESA). També participa la Universitat d'Oviedo, l'Institut d'Investigació Sanitària del Principat d'Astúries (ISPA) i la Fundació per a la Investigació i la Innovació Biosanitària d'Astúries (FINBA), així com la Fundació per al Foment de la Investigació Sanitària i Biomèdica de la Comunitat Valenciana (FISABIO) i la Universitat Politècnica de València (UPV).